

Для кращого опанування матеріалу на уроках української літератури вчителям-літераторам потрібно використовувати музичний супровід вивчення твору, відео, щоб за допомогою інтерактивних технологій викликати в учнях переживання, які змальовував автор, що допоможе краще зрозуміти й запам'ятати твір для складання зовнішнього незалежного оцінювання.

Методична система вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтва допомагає формувати духовну культуру школяра в тісному зв'язку з культурою її народу, розвиває особистісно-ціннісне ставлення до мистецтва, здатність до сприймання, розуміння й творення художніх образів, потребу в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Отже, у сучасному суспільстві навчання можна організувати таким чином, що джерелом знань виступатиме не тільки вчитель, а й комп'ютер, телевізор, відео. Здобувачі середньої освіти, відповідно, повинні вміти осмислювати отриману інформацію, трактувати її, застосовувати в конкретних умовах; водночас думати, розуміти суть речей, вміти висловити особисту думку. Саме цьому сприяють інноваційні технології навчання.

Список використаних джерел

1. Безхутрий Ю. М. Хвильовий: проблеми інтерпретації / Ю. М. Безхутрий. - Харків : Фоліо, 2003. - 495 с.
2. Гончаров С. М. Інтерактивні технології навчання у кредитномодульній організації навчального процесу: Навч.-метод. посіб. / С.М. Гончаров. Рівне: НУВРП, 2006. 172 с.
3. Державний стандарт базової і повної середньої освіти : режим доступу <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
4. Навчальна програма з української літератури: режим доступу <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>

УДК 37.091.12:376-051:613/614:0049043.20

Черепаня Н.І.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЮЧІЙ РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ

В останні роки виявилася стійка тенденція до істотного зниження показників здоров'я і темпів розвитку дітей дошкільного віку. Актуальність теми здорового способу життя підтверджують статистичні показники. Причиною негативних змін здоров'я дітей за останні роки є погіршення екологічних та соціальних умов. У зв'язку з цим в даний час все більш затребуваними стають технології, які передбачають збереження здоров'я дітей.

Здоров'язберігаючі технології - це система заходів, що включає взаємозв'язок і взаємодію всіх факторів освітнього середовища, спрямованих на збереження здоров'я дитини на всіх етапах її навчання і розвитку. Поняття «здоров'язберігаючі педагогічні технології» зустрічаються у різних авторів. Н.К. Смирнов, як основоположник поняття «здоров'язберігаючих освітніх технологій», стверджував, що їх можна розглядати як технологічну основу здоров'язберігаючої педагогіки, як сукупність форм і методів організації навчання дітей без шкоди для їх здоров'я, як якісну характеристику будь-якої педагогічної технології по критеріям її впливу на здоров'я дитини і педагога.

Здоров'язберігаючі освітні технології в дошкільному віці найбільш значущі серед всіх відомих технологій за ступенем впливу на здоров'я дітей - на формування гармонійної, творчої особистості з опорою на ціннісні орієнтири - здоров'я.

Сучасні здоров'язберігаючі технології можна умовно розділити на наступні напрями:

- Навчання здорового способу життя.
- Збереження і підтримка здоров'я. Кorigуючі техніки.

Робота може бути спрямована на корекцію не тільки мовних розладів, а й загальної,

дрібної моторики, вищих психічних процесів, а також особистісних особливостей дитини (невротичні прояви, мовний негативізм), профілактика порушень зору. Саме тому дані технології є необхідним компонентом комплексної реабілітації дітей з мовною патологією.

У практиці використовуються як традиційні техніки (артикуляційна і пальчикова гімнастика, фізкультхвилинки, динамічні паузи, м'язова релаксація, логоритміка, дихальна гімнастика, зорова гімнастика і т. д.), так і нетрадиційні (кінезіологічні вправи, самомасаж, елементи сенсорної інтеграції у вигляді ігор на розвиток дотику, слухового сприйняття, кольорову диференціацію).

Основні принципи забезпечення оздоровчих і корекційних заходів:

- облік віку дітей і їх індивідуальних можливостей - перехід від простого до складного, від спільного до самостійного;

- творчий підхід, створення мотивації, доброзичливість, емоційність - забезпечують залученість дитини в процес;

- комплексність, системність - обов'язкові умови для досягнення ефективності роботи.

Важливим аспектом є створення умов для забезпечення різнорівневого простору і наявність обладнання: меблі за віком, подушки, кубики для сидіння (таким чином дитина переміщується під час освітньої діяльності, змінюючи положення тіла); масажні килимки, доріжки; масажні м'ячі, балансувальні дошки, матеріал для розвитку органів почуттів (кольорові підноси, аудіозаписи, музичні інструменти, сипучі і природні матеріали).[1]

Зупинимося детальніше на видах оздоровчих педагогічних технологій. Навчання здорового способу життя здійснюється за допомогою:

- тематичних циклів в рамках лексичних тижнів «Тіло людини», «Здоров'я людини», «Туалетні приналежності»;

- оповідань про спорт і екскурсії в спортивні школи, на спортивні майданчики. Дана робота носить просвітницький і мотиваційний характер.

До методів збереження і підтримання здоров'я відносяться:

- *Динамічні паузи, рухливі і спортивні ігри, фізкультхвилинки.* Використання цього методу дозволяє зберегти працездатність дітей протягом усього часу корекційно-розвиваючої діяльності.

- *Самомасаж* живота, області грудей, кистей, шиї, обличчя, вушних раковин, артикуляційних м'язів. Самомасаж сприяє активізації дітей після сну, а також служить профілактикою різних захворювань. Елементи технік використовуються на початку діяльності в якості організуючого моменту і під час індивідуальних занять. Для самомасажу добирається аудіотека і картотека віршів, пісень і потішок, які розподіляються по лексичним темам («Їжачок», «Наші ручки», «Йшли каченята за водою»).

- *Ортопедична гімнастика.* Служить для профілактики плоскостопості. Проводиться як на масажних і рефлекторних доріжках, так і за допомогою масажних м'ячів, ручних масажерів.

- *Саморегуляція-релаксація.* Комплекс вправ для зняття м'язового напруження, встановлення балансу між процесами збудження і гальмування. Допомагає дітям навчитися розпізнавати окремі групи м'язів.

- *Гімнастика для очей.* Профілактика порушень зору. Проводиться як традиційно («Стеж за квіточкою», «Метелик полетіла»), так і з використанням спеціальних комп'ютерних програм або за допомогою інтерактивної дошки під час групової і індивідуальної діяльності.

- *Гімнастика дихальна.* Сприяє розслабленню. Правильне дихання збагачує киснем головний мозок, тим самим активізує його. Також мовне дихання впливає безпосередньо на плавність мови, розбірливість вимови звуків.

Особлива увага приділяється коригуючим технікам:

Музичний вплив. Розвиває вміння розрізняти звуки. Покращує увагу, емоційний фон.

Проводиться на заняттях для розвитку фонематичних процесів.

Фонетична ритміка. Зміцнює кістково-м'язовий апарат, розвиває дихання, голос,

моторні функції, виховує правильну поставу, ходу, спритність, координацію рухів. Проводиться спільно з музичним керівником.

Пальчикова і артикуляційна гімнастика. Артикуляційна гімнастика включає вправи як для тренування рухливості і переключення органів, відпрацювання певних положень губ, язика, правильної вимови всіх звуків, так і для кожного звуку тієї чи іншої групи. Ігри та вправи з пальчиками різноманітні:

- з дрібними предметами;
- з скоромовками;
- з віршами;
- пальчиковий алфавіт;
- пальчиковий театр;
- мозжечкова стимуляція.

Система вправ на балансуєчій дошці активізує роботу мозочка, сприяючи розвитку мови, психічних процесів. Використовується індивідуально.

Кінезіологічні вправи. Сприяють синхронізації півкуль, покращують активність роботи головного мозку. Проводяться під час корекційно-розвиваючої діяльності.[2]

Таким чином, системно використовуючи в роботі здоров'язберігаючі технології, ми формуємо у дошкільнят рухові навички, підвищуємо фізичну активність, сприяємо збереженню здоров'я і гармонійного розвитку особистості.

Список використаних джерел

1.Ахутіна Т.В. Здоров'язберігаючі технології навчання: індивідуально-орієнтований підхід / Т.В.Ахутіна // Школа здоров'я. - 2000. - Т. 7. № 2. - С. 21-28.

2.Овчиннікова Т.С. Організація здоров'язберігаючої діяльності в дошкільних освітніх установах /Т.С. Овчиннікова: монографія. - СПб. : КАРО, 2006.

УДК 37.013.82:398.2:364.622-785.4:7.02(043.2)

Черепаня Н.І.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Мукачівський державний університет
Льканич Н.М.,
добувач вищої освіти
спеціальності 012«Дошкільна освіта»
ОС «Бакалавр»
Мукачівський державний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ І АПРОБАЦІЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ - КАЗКОТЕРАПІЯ, АРТ-ТЕРАПІЇ

Казкотерапія є найдавнішим психологічним методом. Дана технологія практичної психології дослівно означає лікування казками. Її мета - допомогти дитині вирішити психологічні проблеми. Основна відмінна риса даного методу - це м'якість впливу і ефективність, адже казка - це звернення до душі людини.

Казка багатогранна, як і саме життя. Вона приваблива для розвитку гармонійної особистості. У казкових сюжетах і образах зашифровані ситуації і проблеми, які переживає в своєму житті кожна дитина. На прикладі долі казкових героїв дитина може простежити наслідки того чи іншого життєвого вибору, а проживаючи казкові ситуації, сприймаючи мову казкових образів, вона формує для себе картину Світу. До того ж казка дає відчуття захищеності, так як ознака справжньої психологічної казки - хороший кінець.

Чим же привабливий напрямок казкотерапії? Казкотерапія - це процес утворення зв'язку між казковими подіями та поведінкою в реальному житті. Це процес перенесення казкових змістів в реальність. Це максимальне психологічне розвантаження дитини, зняття

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>